

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Alcover

CATÀLEG DE BÉNS A PROTEGIR

Desembre 2008

Introducció

El catàleg de béns a protegir és el document integrant del POUM que la LUC (art.59.1), en la redacció determinada per la MLUC, preveu per aconseguir l'efectivitat de les mesures urbanístiques de protecció de monuments, edificis, jardins, paisatges o béns culturals.

D'acord amb la Llei 9/1993 de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, "els béns que integren el patrimoni cultural constitueixen una herència insubstituïble, que cal transmetre en les millors condicions a les generacions futures". No podem oblidar que aquest patrimoni cultural és un dels testimonis fonamentals de la trajectòria històrica i d'identitat d'un poble i d'una col·lectivitat, així com també el resultat d'una producció arquitectònica o constructiva, que reflecteix els esdeveniments socials, culturals i artístics de cada època.

La protecció, la conservació i la millora del patrimoni, la investigació i la difusió del coneixement i dels seus valors, és una de les obligacions fonamentals dels poders públics. El patrimoni cultural està format per aquells béns relacionats amb la història i la cultura del municipi, que per el seu valor històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, científic o tècnic, mereixen una protecció i una defensa especials, de manera que puguin ser gaudits pels ciutadans i garantir-ne la seva permanència.

Per altra banda, no hem d'oblidar que la vila d'Alcover també està indissolublement lligada al seu paisatge, tant el més urbà com el de les rodalies. La preservació d'aquests valors, podria ser incompatible amb actuacions humanes derivades del progrés o el desenvolupament urbà, i per tant, també cal que tinguin una preservació com espais naturals per llur interès científic, ecològic, cultural, educatiu, paisatgístic i recreatiu, en el marc de l'ordenació racional i equilibrada del territori.

Art. 1 Objecte i definició

1. D'acord amb el que preveu l'article 59 de la Llei d'Urbanisme és d'obligat compliment la inclusió dins de la documentació del POUM del Catàleg de Béns a protegir.

2. L'article 69 de la Llei d'Urbanisme explicita que en el catàleg s'hi ha d'incloure les normes específiques de protecció i d'acord amb les categories establertes per la legislació sectorial aplicable.

3. El catàleg compren el que constitueix el patrimoni arquitectònic, històric i paisatgístic d'Alcover; aquest és format pel conjunt de béns i espais que per les seves característiques singulars, històriques, etnològiques, paisatgístiques, naturals o científiques, mereixen una especial protecció i un tractament individualitzat per garantir-ne la seva preservació.

Hi ha figures, formes de protecció, legislació i competències suficients per protegir els elements o béns culturals, però caldrà en tot moment que l'execució, la determinació, la inclusió d'aquests o altres elements, i en definitiva l'aplicació de certes figures de protecció no recaigui en poques mans i en interessos concrets i particulars.

Art. 2 Contingut

Aquest Catàleg conté la relació dels béns i espais que integren el patrimoni cultural, en tots els seus àmbit, sigui arquitectònics, històrics, artístic- científics, naturals .... i que conjuntament amb les normes que els regulen, forma part de la documentació del POUM, i de les seves determinacions. L'emplaçament dels béns inclosos en el Catàleg figura en els plànols d'ordenació corresponents. A més de les normes específiques que regulen la protecció dels béns, el Catàleg conté les Fitxes particularitzades de cada bé protegit, en els apartats de Béns d'interès Cultural BC (Béns d'interès arquitectònic arqueològic i històric) i de BIN (Béns d'interès natural), EPA (Espais de Protecció Arqueològica), BPU (Béns de Protecció Urbanística)

La justificació final del present Catàleg, com a complement dels continguts propis del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, cal buscar-la en la necessitat que té la nostra societat de salvaguardar tots aquells valors que ens ajudin a preservar el llegat que ens ha arribat dels nostres avantpassats i que ens ajuden a comprendre la seva forma de pensar i viure.

Dins aquest concepte genèric de Patrimoni, una part molt important queda conformada pels béns arquitectònics, que abasten un ampli ventall d'elements que van des d'immobles de molt diversa condició i índole, fins a jaciments i zones arqueològiques, passant per paratges naturals i jardins. Són elements directament vinculats a l'activitat humana i que constitueixen el marc on es desenvolupen totes les relacions. La seva singularitat, tant com elements històrics com objectes arquitectònics, obliga

a una tractament diferenciat respecte altres elements més concrets i, també, integrants d'aquest patrimoni.

Cal recordar aquí, en referència al béns immobles, la necessària transformació que han de tenir per tal d'adaptar-se als nous usos i formes de vida vigents en cada moment històric. Aquest procés de canvi i adaptació s'ha d'harmonitzar amb el criteri de conservació del patrimoni, a l'efecte que tots els seus valors no es malmetin. Cal buscar, en cada cas, el just equilibri entre present i passat.

El Catàleg no pretén, doncs, ser un simple recull de receptes d'intervenció, sinó que senzillament vol descriure i valorar els diferents elements que el componen, determinant la protecció que es creu més convenient per a la preservació dels valors que cada element conté. En tot cas, aquestes descripcions no són més que una primera aproximació i el marc que defineixen constitueix els límits de la intervenció i que, en qualsevol cas, indica el camí a seguir per a cada actuació que es pretengui dur a terme en el bé catalogat i que ha de ser inclòs en el Pla Especial de protecció del patrimoni. L'objectiu és el d'entendre el catàleg com un instrument essencialment dinàmic, tant a nivell dels béns inventariats com de les formes d'actuació previstes en cada un d'ells. Tot això en base al criteri d'adaptar i lligar les disposicions normatives d'intervenció i conservació a les tècniques vigents en cada moment històric concret.

Serà imprescindible que, en iniciar-se un projecte d'actuació, es faci una fase prèvia que, basada en una correcta informació, permeti intuir unes primeres idees d'intervenció. Tot seguit, i sota una anàlisi arquitectònica més profunda, amb identificació de sistemes constructius, estudi dels materials i reconeixement del procés històric, permeti definir en primer lloc els objectius de l'actuació i a continuació l'abast i forma de la intervenció. És un procés pluridisciplinar i complexa, que ha de desembocar en una intervenció efectiva adaptada a cada moment històric i amb el màxim respecte envers els valors culturals i socials que han comportat la catalogació del bé.

Els articles següents contenen la relació de béns i espais que integren el Catàleg del POUM d'Alcover, i com a document de les seves determinacions, per a la protecció del patrimoni de la vila.

El Catàleg descriu de forma individualitzada les característiques de cada un dels béns catalogats i s'organitza mitjançant fitxes en les que hi consten les referències històriques i altres dades rellevants, així com l'emplaçament i fotografies. Constitueix un element descriptiu dels béns inventariats. També s'hi reflecteixen les normes específiques que regulen la protecció del bé considerat.

Art. 3 Àmbit de referència i criteris de selecció

El present Catàleg abasta la totalitat del terme municipal d'Alcover. Per la seva redacció s'han consultat moltes i diverses fonts bibliogràfiques i de documentació; se'n fa referència a les mateixes fitxes, si és el cas.

La definitiva catalogació s'ha fet a partir de l'aplicació de diversos criteris de selecció i que es poden resumir en els següents:

- Valor intrínsec de l'element.
- Estat de conservació.
- Relació amb l'entorn.
- Incidència de l'ordenació prevista al Pla general.

El criteri preponderant ha estat el primer dels relacionats. Per a la seva determinació s'han tingut en compte diversos preceptes associats a la tipologia del bé, les seves connotacions artístiques, la seva història i, en menor mesura, la seva localització.

La tipologia permet classificar el patrimoni edificat com a síntesi del coneixement de la vila. El seu estudi comporta la definició dels elements característics que conformen cada tipus i aquests són els punts de referència a l'hora de definir l'abast i el tipus de protecció.

La història situa el bé catalogat en el marc de l'evolució urbana del municipi i ajuda a explicar uns fets que, aïlladament, no tindrien explicació, ni tampoc transcendència pel patrimoni de la vila. La història urbana ha estat, tradicionalment, l'encarregada de destriar el perquè d'uns elements determinats que han configurat una determinada imatge d'Alcover i la seva construcció en els diferents períodes històrics.

La qualitat artística, i també la notabilitat constructiva, són paràmetres de valoració per a la catalogació dels elements. Un edifici es pot catalogar simplement pel fet d'estar construït segons tècniques molt avançades en el seu moment i que es poden considerar totalment innovadores. La

localització dins l'estructura urbana és, així mateix, un element seleccionador i que influeix en la catalogació de determinats edificis.

Art. 4 Classificació dels Béns Protegits

Els béns objecte de protecció, compresos dins aquest Catàleg es classifiquen en :

1. BENS CULTURALS d'interès arquitectònic, arqueològic o històric. Podran ser BCIN o BCIL (Béns Culturals d'Interès Nacional o Local) o BI (Béns d'Interès). Dins d'aquesta classe de béns es distingeixen els següents tipus:

Conjunts (C): Són els grups arquitectònics i les àrees urbanes que presenten valors històrics, de paisatge urbà, arquitectònics o urbanístics homogenis, i que es caracteritzen per la seva agrupació contínua, integració al medi urbà, clara delimitació i coherència en els materials, elements o estils emprats en la seva construcció.

Edificis (E): Són els monuments i immobles amb valors arquitectònics, històrics o socials, que conserven total o parcialment la coherència unitària del projecte original malgrat les actuacions que al llarg del temps s'han efectuat sobre els mateixos. Per la seva singularitat, característiques, representativitat i per la seva coherència en el pensament arquitectònic que transmeten, pertanyen inequívocament al patrimoni cultural de la ciutat i són mereixedors d'una especial protecció. En altres casos, els béns estan lligats històricament a les activitats de l'entorn de la vila i mantenen els valors d'una arquitectura generalment popular i anònima, i són representatius de l'ocupació en el territori.

Construccions (CO): Són aquelles obres d'enginyeria civil o militar, com ponts, canals, preses, muralles o torres de guaita o defensa, que tenen un interès específic per raons històriques, arqueològiques, científiques, culturals o socials.

Elements (EL): Són aquelles obres aïllades, de petit format, que s'integren en el paisatge com a objectes commemoratius, representatius, d'interès específic per raons històriques, científiques, artístiques, culturals o socials, i que conserven total o parcialment el seu disseny.

Espais Urbans (ES): Són aquells indrets formats bàsicament per elements vegetals que han esdevingut d'una importància rellevant en el paisatge urbà per estar arrelats a la història de la vila i la seva gent.

2. BÉNS D'INTERÈS NATURAL (BIN). Seran tant els béns físics com els espais naturals.

3. ESPAIS D'EXPECTATIVA O PROTECCIÓ ARQUEOLÒGICA (EA)

Són aquells espais o punts on es localitzen les restes i vestigis arqueològiques descoberts o detectats mitjançant prospeccions o troballes recolzades per estudis històric-arqueològics. El Catàleg conté una fitxa per a cada un dels espais d'expectativa arqueològica en la que s'especifiquen les dades de localització i accés, estat de conservació, titularitat, descripció general, interès i valoració, i condicions de protecció.

Art. 5 Criteris de protecció comuns. Consideracions generals

Serà d'aplicació la Llei del Patrimoni Català (Llei 9/1993 de 30 de setembre). Entre d'altres punts recordar els articles que parlen del deure de conservació i preservació del bé o de les inspeccions que es podran realitzar durant les obres.

Preventivament abans d'iniciar qualsevol tipus d'obra o intervenció, en un bé catalogat, i per extensió a tot el nucli antic del municipi, és procedirà a fer un aixecament acurat del bé així com a realitzar un estudi històric-arqueològic, en relació al bé afectat. Aquests documents seran la base i el punt de partida de l'operació a realitzar, justificant-ne l'estat actual, el valor històric i cultural en la seva primera part i després les obres preteses. Amb tot, es comunicarà a l'administració i aquesta intervindrà en aquest punt previ d'obra, en una visita al bé, per corroborar l'aixecament i l'estudi, si més no de forma visual. També, l'administració, es reserva el dret de realitzar visites durant les obres d'intervenció. No cal dir que el promotor o propietari del bé té l'obligació de comunicar a l'administració qualsevol incidència que es produeixi durant les obres d'intervenció, per tal d'actuar de forma conjunta, correcte i coherent en tot el procés constructiu.

Respecte al Béns immobles:

1. Són preferents la conservació, la consolidació i la restauració i en cap cas es permetran obres que suposin un canvi en les característiques tipològiques i essencials del bé catalogat.

2. En el cas de rehabilitació o reutilització, es respectaran els elements protegits i les obres s'atendran a les condicions de protecció establertes en les fitxes particulars, sense oblidar, en cap cas, les condicions generals i el bon fer.

3. En qualsevol cas, les obres d'intervenció en els béns immobles respectaran les condicions ambientals, arquitectòniques i característiques del lloc o del seu entorn immediat. Totes aquestes obres o intervencions estaran orientades a restituir la seva configuració arquitectònica original o característica.

4. Els propietaris dels béns immobles inclosos en el present catàleg són obligats a conservar-los en bon estat, tant de seguretat com de salubritat i ornamentació. L'Ajuntament podrà ordenar d'ofici o a instància de qualsevol interessat, l'execució de les obres necessàries per a la conservació en les òptimes condicions quan els seus propietaris no en tinguin cura.

5. En els elements vinculats als recursos hídrics (fonts, rescloses, rierols ...) no s'admet cap actuació que pugui malmetre o degradar les seves característiques essencials, el seu entorn i la qualitat de les aigües; en conseqüència, resten prohibides els moviments de terres o actuacions que puguin produir alteració del curs de les aigües o de la seva qualitat. Totes les obres plantacions i altres actuacions que es puguin autoritzar, aniran destinades a millorar o adequar les àrees contigües de l'indret.

Respecte als espais i paisatges:

1. No s'admetran actuacions que n'alterin la seva morfologia, ni pèrdua dels seus valors naturals i/o medioambientals. No s'admetran actuacions ni activitats que impliquin incompatibilitats o pèrdua dels valors especialment protegits. En conseqüència, resten prohibits els moviments de terres, (excepte quan resultin necessaris pel recondicionament), les activitats extractives en general, les noves construccions, l'acampada i la pastura.

2. En aquests tipus de béns resta prohibit efectuar accions sobre el medi físic o biològic vinculat a l'aigua. A aquest efecte, resta prohibit efectuar abocaments directes o indirectes que contaminin les aigües, acumular residus sòlids, runes o substàncies que representin un perill de contaminació de les aigües o degradació del seu entorn.

3. Resten protegits expressament la vegetació i la fauna. En conseqüència no es permetrà cap actuació susceptible d'originar la degradació, el deteriorament o la pèrdua dels ecosistemes.

4. En general, a totes les reserves naturals i espais protegits, es preservarà, mantindrà i millorarà la comunitat vegetal característica i els sòls per evitar l'erosió i la pèrdua de llur qualitat. No es permetran transformacions que puguin donar lloc a canvis irreversibles de la naturalesa forestal.

NORMES ESPECÍFIQUES DE PROTECCIÓ DELS BÉNS CULTURALS (BC):

ARQUITECTÒNICS, ARQUEOLÒGICS I HISTÒRICS.

Art. 6 Categories

Són BÉNS CULTURALS D'INTERÈS NACIONAL, (BCIN), aquells béns culturals que han estat declarats per acord exprés i a l'efecte, en el seu dia, de l'òrgan competent de caràcter estatal o autonòmic; definits per la Llei 9/1993 de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català.

Són BÉNS CULTURALS D'INTERÈS LOCAL, (BCIL), aquells béns culturals no inclosos en l'apartat anterior, estaran inclosos en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català, d'acord amb allò establert a la Disposició Addicional primera de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català; s'inclouen sota aquest epígraf aquells béns prèviament ja catalogats en el planejament anterior, i a més llocs històrics, zones d'interès etnològic i zones arqueològiques de caràcter local.

- a. Molins i canalitzacions
- b. Conjunts arquitectònics i construccions d'interès històric
- c. Béns i espais d'interès etnològic
- d. Comunitats naturals

e. Béns i espais d'interès geològic i científic

Són BÉNS D'INTERÈS (BI) la resta d'edificis i elements que formen part del Catàleg, no inclosos en les categories anteriors.

a. Molins i canalitzacions

b. Conjunts arquitectònics i construccions d'interès històric

c. Béns i espais d'interès etnològic

d. Comunitats naturals

e. Béns i espais d'interès geològic i científic

Art. 7 Relació dels Béns Culturals

A continuació es relacionen els béns culturals més importants, separats en diferents categories .

EDIFICIS

1- Ajuntament o Casa de la Vila (Be01)

2- Museu Municipal, Ca Batistó (Be02)

3- Casa de Cultura, ca Cosme o els Pagesos (Be03)

4- L'Abadia o Casa Parroquial (Be04)

5- Portal de la Saura (Be05)

6- Portal de Sant Miquel (Be06)

7- Torre de ca Tatxó (Be07)

8- Torre dels Tints, de Figuerola o de ca Ballester (Be08)

9- Font Vella (Be09)

10- Convent de Santa Anna (Be10)

ESGLÉSIES I ERMITES

11- Església Nova (Be11)

12- Església Vella o de la Sang (Be12)

13- Ermita del Remei (Be13)

14- Ermita de les Virtuts (Be14)

15- Ermita de Gràcia (Be15)

16- Ermita del Mas Roig (Be16)

17- Capella de Sant Miquel (Be17)

18- Capella de la Plana (Be18)

PONTS

19- Pont de Goi (Be19)

20- Pont de les Ruixel·les (Be20)

21- Pont de Reus (Be21)

22- Pont del Remei (Be22)

23- Pont dels Moros (Be23)

ALTRES EDIFICIS PÚBLICS

24- L'Escorxador (Be24)

25- Rentadors públics de les Rodes (Be25)

26- Rentadors públics de Sant Miquel (Be26)

27- Cercle d'Amics (Be27)

28- Les Escoles (Be28)

ELEMENTS

29- El Calvari (Be29)

30- Creu de terme del Portal de Sant Miquel (Be30)

- 31- Creu de terme del Pont dels Moros (Be31)
- 32- Monument als Caiguts (Be32)
- 33- Monument del Jardí de l'Església (Be33)

MOLINS

- 34- Molí d'Alcover o d'Olivet (Mo01)
- 35- Molí del Groc (Mo02)
- 36- Molins de Tarrés (Mo03)
- 37- Molí dels Capellans (Mo04)
- 38- Molins de Coll (Mo05)
- 39- Molí Nou o d'en Güell (Mo06)
- 40- Molí de Batistó, el Molinet (Mo07)
- 41- Molí del Mas de Mansó (Mo08)
- 42- Molí de la Plana o de ca Tous (Mo09)

ALTRES BÉNS PARTICULARS

- 43- Casa del Dr. Lluís Domingo (Bp01)
- 44- Capella de la Concepció, Convent de les Monges (Bp02)
- 45- Casa del Poeta Isern (Bp03)
- 46- Ca Xipell, Ca Figuerola (Bp04)
- 47- Ca Malapeira (Bp05)
- 48- Ca Figuerons (Bp06)
- 49- Ca la Rosa Barra (Bp07)
- 50- Ca la Sra Gran (Bp08)
- 51- Ca Maginet (Bp09)
- 52- Ca Berrugo (Bp10)
- 53- La Cooperativa, El Sindicat (Bp11)
- 54- Ca Campaneret, Ca Campanet (Bp12)
- 55- Ca Planella (Bp13)
- 56- Ca Ballester (Bp14)
- 57- Ca Quies, Ca Kies (Bp15)
- 58- Ca Dalmasio (Bp16)
- 59- Ca Carlons (Bp17)
- 60- Rectoria, Abadia Nova (Bp18)
- 61- Ca Caparó (Bp19)
- 62- Ca Rumiguero (Bp20)
- 63- Casa (Bp21)
- 64- Molí de Sebastià Malapeira (Bp22)
- 65- Ca Faló (Bp23)

CONJUNTS

- 66- Cases Plaça Nova (Bc01)
- 67- Cases carrer Maria Domènech (Bc02)
- 68- Cases carrer Bisbe Barberà (Bc03)
- 69- Cases carrer Plaça Vella (Bc04)
- 70- Cases carrer de Sant Ramon (Bc05)
- 71- Cases carrer de Santa Marina (Bc06)
- 72- Cases carrer de Sant Jaume (Bc07)

- 73- Cases carrer del Forn Xic (Bc08)
- 74- Cases carrer de Sant Llorenç (Bc09)
- 75- Cases carrer del Rec (Bc10)
- 76- Cases carrer Amorós (Bc11)
- 77- Cases carrer d'en Perxes (Bc12)
- 78- Cases carrer de l'Índia (Bc13)
- 79- Cases carrer de Sant Antoni (Bc14)
- 80- Cases carrer de la Costeta (Bc15)
- 81- Cases carrer Nou (Bc16)
- 82- Cases carrer Major (Bc17)
- 83- Cases plaça de l'Església Vella (Bc18)
- 84- Cases plaça de la Font (Bc19)
- 85- Cases plaça Rubert (Bc20)
- 86- Cases plaça Cosme Vidal (Bc21)
- 87- Cases carrer Estela (Bc22)
- 88- Cases avinguda de Montblanc (Bc23)
- 89- Cases avinguda de Reus (Bc24)
- 90- Cases raval del Carme (Bc25)
- 91- Cases raval de Santa Anna (Bc26)
- 92- Cases avinguda de Montral (Bc27)
- 93- Cases passeig de l'Estació (Bc28)
- 94- Les Cases Noves o Cases Barates (Bc29)

MASOS - BÉNS

- 95- El Burguet o Bomburguet (Mb019)
- 96- Mas de Monravà (Mb02)
- 97- Mas de Forès (Mb03)
- 98- Mas de Vilella (Mb04)
- 99- Mas Roig (Mb05)
- 100- Mas de Gassol (Mb06)
- 101- Mas de Garriga (Mb07)
- 102- Mas de Batistó (Mb08)
- 103- La Parellada (Mb09)
- 104- Mas de Corbella (Mb10)
- 105- Mas de la Torreta (Mb11)
- 106- Mas de Llaneta (Mb12)
- 107- Mas del Gat (Mb13)
- 108- Mas de la Picarilla (Mb14)
- 109- Mas de la Romiguera (Mb15)
- 110- Mas de la Mica (Mb16)
- 111- Mas de l'Escombrall (Mb17)
- 112- Mas de Geperut (Mb18)
- 113- Mas del Tito (Mb19)
- 114- Mas de Jover, de la Dolça (Mb20)
- 115- Mas de Maseter (Mb21)
- 116- Mas de Pauet (Mb22)

117- Mas de Tinet (Mb23)

MOLINS

118- Molí d'Alcover o d'Olivet (Mo01)

119- Molí del Groc (Mo02)

120- Molins de Tarrés (Mo03)

121- Molí dels Capellans (Mo04)

122- Molins de Coll (Mo05)

123- Molí Nou o d'en Güell (Mo06)

124- Molí o Molinet de Batistó (Mo07)

125- Molí del Mas de Mansó (Mo08)

126- Molí de Ca Tous o Molí de la Plana (Mo09)

MASETS

Llistat de 94 masets

BARRAQUES

Llistat de 103 barraques

MASOS

Llistat de 89 masos al Catàleg de Masies

Art. 8 Nivells de protecció

El nivell de protecció dels béns culturals d'interès es refereix a la seva rellevància en cada situació, i es concreta a la fitxa de cadascun d'ells.

El nivell de protecció TOTAL és la que correspon als béns que tenen el més alt grau d'importància històrica – arquitectònica. Les actuacions de consolidació, conservació i restauració no suposaran aportacions de reinvençió dels disseny original i aniran encaminades a recuperar els seus valors arquitectònics inicials.

El nivell de protecció PARCIAL és el que correspon als béns que tenen un interès considerable i han de recuperar els seus valors originals o els han de conservar. Les actuacions de consolidació, conservació, restauració i /o rehabilitació no suposaran modificacions dels elements especialment protegits i tendiran a la seva recuperació. Els elements no especialment protegits, podran ser objecte de tot tipus d'intervenció arquitectònica, respectant les determinacions del POUM i no depreciïn els elements protegits.

El nivell de protecció ESPECÍFIC és el que correspon als elements d'interès que es troben aïllats o formant part d'un edifici. Es protegeix aquest element en la seva totalitat. En cas de substitució de l'edificació que li dona suport, l'element serà traslladat a la nova edificació.

El nivell de protecció TIPOLÒGIC és el que correspon als principals elements o trets característics dels béns catalogats que defineixen la seva estructura tipològica, així com els elements comuns (vestíbul, caixa d'escala, estructura, façana o altres.) En aquests casos s'admeten actuacions de reforma, reutilització i rehabilitació que mantinguin les característiques que defineixen la seva estructura tipològica.

Art 9 Elements protegits

Per a cadascun dels béns culturals inclosos en aquest Catàleg, es concreten aquells elements que mereixen una protecció particular i atenent les següents definicions:

A. *Volum*: Són els límits físics exteriors de l'edifici, construcció o element protegit.

B. *Façana*: Per als nivells de protecció Total i Parcial, s'entén com a façana protegida el conjunt d'elements arquitectònics funcionals i ornamentals que formen els murs exteriors de tancament d'un edifici. Pel nivell de protecció Tipològica, s'entén com a façana protegida el conjunt de característiques que defineixen la seva tipologia (eixos verticals i horitzontals de composició, proporció de massís– buit, característiques dels cossos volats, textures, etc.)

C. *Coberta*: Pels nivells de protecció Total i Parcial s'entén com a coberta protegida el conjunt d'elements arquitectònics funcionals i ornamentals que cobreixen un edifici. Pel nivell de protecció Tipològica, s'entén coma a coberta protegida el conjunt de característiques que defineixen la seva tipologia (nombre de vessant, pendents, materials, ràfecs i cornises, etc.)

D. *Elements comuns*: Són els elements d'un edifici que comparteixen les diverses propietats del mateix a excepció d'ella façana i la coberta (estructura, vestíbul, caixa d'escala, etc.). Pels nivells de protecció Total i Parcial, els elements comuns conservaran el seu disseny original. Pel nivell de protecció tipològica, es conservaran les característiques d'aquests elements que defineixen aquesta tipologia.

E. *Elements específics*: Són els elements històrics, arquitectònics, arqueològics, funcionals, constructius, ornamentals, etc. que pel seu valor individual, es protegeixen de forma específica i es determinen per a cada cas en la fixa corresponent.

F. *Elements naturals*: Són els elements, principalment vegetals, que formen unitats paisatgístiques amb l'edifici (jardins, arbredes, bosquets, etc.), o el conjunt vegetal i/o espai natural objecte de protecció. També s'hi contempen els espais lliures conformats entre les edificacions principals, les pallisses o cabanes i els recintes emmurallats.

Art. 10 Formes d'intervenció

Les formes d'actuacions previstes en aquestes normes sobre els edificis, construccions, elements i conjunts d'interès històric – arquitectònic, són les següents:

A. *Obres de consolidació*: són aquelles que contribueixen a arranjar i reformar les parts que es consideren dèbils i que poden fer perillar la seva durabilitat, estabilitat i seguretat. Aquestes obres no suposaran en cap cas l'alteració dels valors protegits, i garantiran l'estabilitat estructural de l'element.

B. *Obres de conservació*: són aquelles que tendeixen a impedir la degradació de l'estat original de l'element protegit sense perjudici de considerar la seva evolució en el temps i amb l'objectiu de garantir la seva durabilitat sense alterar-ne les característiques que li són pròpies.

C. *Obres de restauració*: són aquelles que tenen per finalitat la recuperació de l'aspecte formal, material i cromàtica que tenia originalment l'element protegit, sense perjudici de considerar la seva evolució en el temps. Per aquestes actuacions serà necessari el suport de la documentació que doni testimoni del seu estat original.

D. *Obres de reutilització*: són aquelles que tenen per finalitat l'adequació de l'element protegit a usos diferents als originals. En cap cas, el canvi d'ús implicarà la pèrdua total o parcial dels volums arquitectònics protegits.

E. *Obres de rehabilitació*: són aquelles que tenen per finalitat l'adequació de l'element protegit a usos residencials o altres, que precisen reunir determinades condicions de salubritat i habitabilitat. En cap cas la rehabilitació implicarà la pèrdua dels valors arquitectònics protegits.

F. *Obres d'ampliació*: són aquelles que tenen per finalitat augmentar la superfície o volum de l'element protegit, sense modificar ni sobre passar la coberta. En cap cas les obres d'ampliació implicaran la pèrdua dels valors arquitectònics protegits, ni es plantejaran amb un llenguatge arquitectònic que no permeti diferenciar l'edifici original de la nova construcció.

G. *Obres d'addició*: són aquelles que tenen per finalitat augmentar la superfície o volum de l'element protegit sobrepassant-hi una o varies plantes. En cap cas l'addició suposarà la pèrdua dels valors arquitectònics protegits i es plantejaran amb un llenguatge arquitectònic que no permeti diferenciar l'edifici original de la nova construcció.

Altres conceptes o definicions que es tindran presents:

Mantenir: És qualsevol de les activitats compreses en els conceptes consolidar, conservar o restaurar.

Respectar: És contemplar les lleis compositives, estructurals, formals o tipològiques de l'edifici en el moment de realitzar qualsevol intervenció i reutilització sobre ell.

Recuperar: Es concreta en la restauració d'elements puntuals o específics d'un bé protegit.

Forma: És l'aparença externa de l'edificació o de part de l'edificació concretada en el volum entès com els límits físics exteriors actuals, en els espais buits i plens i en l'ordre compositiu i tipològic.

Llenguatge arquitectònic: És la composició i la formalització arquitectònica de l'edificació i els elements constructius complementaris, així com els recursos decoratius i els acabats utilitzats en ell.

Material: És la naturalesa física de les matèries utilitzades per a la construcció de l'edificació.

Textura: Són les qualitats referides a acabats superficials resultants dels materials utilitzats, així com dels possibles tractaments protectors.

Cromatisme: És tot el que fa referència als colors, així com dels possibles tractaments protectors.

Estructuració funcional: És el que fa referència a la composició arquitectònica en planta i en secció de l'edificació.

Estructura portant: Són tots els elements constructius que són necessaris per a garantir l'estabilitat de l'element.

Entorn: S'entén com a entorn del bé, l'espai o els elements relacionats amb aquest, que necessàriament mai no podran malmetre els valors del mateix.

Art. 11 Condicions de les actuacions

Les obres de consolidació i de conservació seran sempre preceptives a tots els edificis, elements, construccions i conjunts que formen aquest catàleg, per garantir-ne la conservació i preservació del bé.

Les obres de restauració, reutilització i rehabilitació seran opcionals a excepció dels casos en que expressament així s'assenyali en les fitxes particulars corresponents.

Les obres d'ampliació i d'addició resten prohibides només en els casos en que expressament s'indica en la fitxa particular.

Els mínims conceptes en que s'ha d'entendre la conservació són *seguretat*, *salubritat* i, si és el cas, *habitabilitat*.

Ornamentació pública: L'edifici, construcció o element protegit ha de conservar en la forma adequada els elements estilístics, funcionals i ornamentals de l'obra original.

Art. 12 Ruïna o enderroc d'edificis, construccions o elements catalogats

1.-Els edificis, construccions i elements catalogats no podran ser enderrocats total o parcialment excepte en aquelles parts no protegides. Aquesta operació, si és el cas, anirà sempre justificada per un estudi que en determini l'estat original o inicial, i en concreti les parts afectades.

2.-L'Ajuntament ordenarà a les persones o institucions responsables, la reparació dels danys causats il·lícitament, mitjançant ordres executives de reparació, reposició, reconstrucció, o enderrocament o mitjançant les que siguin necessàries, per a restituir el bé al seu estat anterior.

Art. 13 Usos

Els usos dels béns catalogats s'ajustaran a allò disposat en les normes generals, i seran els admesos en el POUM per a cada zona on es localitzi el bé protegit, amb les limitacions que figurin en cada fitxa particular. Queden exclosos els usos que signifiquin obres, instal·lacions o activitats que siguin incompatibles amb la conservació i protecció dels valors arquitectònics dels béns catalogats.

Art. 14 Condicions particulars

Enderrocs: Es podran enderrocar les parts d'edificació en estat de ruïna manifesta sempre i quan es reconstrueixin d'acord amb el seu estat primitiu o es formuli un projecte de reforma global de l'edifici justificant la solució adoptada. En qualsevol cas l'enderrocament parcial es podrà efectuar quan representi retornar l'edifici al seu estat primitiu o tradicional.

Materials: Per les obres de reforma, millora i conservació, s'utilitzaran els materials propis de l'edifici corresponent, atenent a les característiques de l'arquitectura original o tradicional. Cap intervenció desvirtuarà aquestes característiques introduint elements agressius o incompatibles amb l'edificació. Per les obres d'ampliació i/o addició es podrà utilitzar un llenguatge arquitectònic actual amb subjecció al disposat en cada fitxa particular i que no representi una agressió al bé protegit.

L'operació d'enderroc o la utilització dels materials sempre serà convenientment justificada per estudis previs.

NORMES ESPECÍFIQUES DE PROTECCIÓ DELS BÉNS D'INTERÈS NATURAL (BIN)

Art. 15 Definició i modalitats de protecció

Són Béns d'Interès Natural (BIN) aquells béns o espais que per les seves característiques tenen una notable vàlua ecològica i medioambiental, degut als trets ambientals i paisatgístics.

La delimitació i identificació de cadascun dels espais que contenen els béns d'interès natural s'efectua als plànols d'ordenació corresponents. Els valors que es protegeixen i el règim de gestió aplicable són els que per a cadascun d'ells es determinen a la fitxa del Catàleg que es correspon amb el seu número d'identificació que consta en els plànols.

Art. 16 Relació dels Béns d'Interès Natural

Són béns d'interès natural les fonts (10 fitxes), les rescloses, els gorgs ...

Art. 17 Protecció dels Béns d'Interès Natural

Un primer nivell de protecció d'aquests béns serà aquell determinat per les figures ja redactades pel planejament superior que són:

- PEIN o Pla Especial d'Interès Natural, pla aprovat el 14 de desembre de 1992 pel Decret 328/1992
- Xarxa Natura 2000, segons el Consell de les Comunitats Europees, Directiva 97/62/CE del 27 d'octubre de 1997
- PTPCT o Pla Territorial Parcial del Camp de Tarragona, redactat d'acord amb la Llei 23/1983 del 21 de novembre i els Plans Territorials Parcial.

Aquestes figures queden perfectament delimitades als plànols d'ordenació i tenen el seu propi reglament. Les operacions permeses, així com els usos, als béns afectats situats en aquestes zones no entraran en contradicció a les permeses a les fitxes particulars del catàleg; cas de produir-se aquest fet, preveuran les de rang superior.

Art 18 Usos

Aquests espais tenen consideració de lliures de qualsevol tipus de nova edificació i/o construcció.

Les úniques activitats permeses són les de caràcter cultural, científic, didàctic i divulgatiu dels valors essencials que motiven la seva protecció. Pels béns culturals inclosos o vinculats a aquests espais regiran els usos admesos en el POUM i la legislació sectorial que sigui aplicable i hauran de ser compatibles amb els valors protegits (aspectes medioambientals, vegetals, paisatgístics, tradicionals, històrics i característiques singulars o formals) i els usos o activitats actuals tenen les limitacions establertes en el POUM. La protecció és amb caràcter general pel que fa als que motiven la seva protecció.

Art. 19 Condicions particulars

A les zones naturals no es permeten les activitats que directa o indirectament perjudiquin els valors naturals que es protegeixen, ni que malmetin, transformin, desfigurin, o destrueixin la seva geomorfologia o la seva flora.

A les àrees que continguin masses vegetals, les condicions de protecció i actuacions tendiran al manteniment, millora i, si escau, la regeneració dels ecosistemes i elements vegetals objecte de protecció.

En cap d'aquestes àrees no es permet cap activitat que pugui alterar, destruir o transformar l'ecosistema, la vegetació i la fauna característiques.

PROTECCIÓ D'ESP AIS D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA

Art. 20 Tramitació del planejament sectorial que afecti als espais d'expectativa arqueològica

1. En la tramitació dels plans parcials, especials, projectes d'edificació i projectes d'urbanització que afectin aquestes espais s'haurà d'incloure una proposta en la que es relacionin les mesures necessàries per a la conservació del patrimoni arqueològic possiblement afectat. En aquest sentit, la memòria dels documents a tramitar ha d'incloure:

a) La delimitació de l'àmbit i la informació actualitzada que es disposi sobre el jaciment o la zona d'expectativa arqueològica.

b) Les mesures de protecció proposades.

2. El Pla o el projecte es remetrà al Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per a que l'informi.

3. El document que es presenti per a l'aprovació definitiva haurà d'incorporar el resultat de l'informe anterior, incloent dins de les despeses a considerar, les necessàries per a la preservació del patrimoni arqueològic.

Es presenten 22 fitxes d'expectativa arqueològica o espais de protecció arqueològica.

- 1- Fortificació de Monravà o Mont-ravà (Ea01)
- 2- Ermita del Remei (Ea02)
- 3- Pont de Goi (Ea03)
- 4- Mas de Llaneta (Ea04)
- 5- Serret de Balenyà (Ea05)
- 6- Mas del Gat (Ea06)
- 7- El Degotall (Ea07)
- 8- Cova de la Moneda (Ea08)
- 9- Cau d'en Serra (Ea09)
- 10- La Plana (Ea10)
- 11- Cova del Degotall (Ea11)
- 12- Cau dels Quins (Ea12)
- 13- Comellar del Favat (Ea13)
- 14- El Vila-sec (Ea14)
- 15- La Timba del Serradalt (Ea15)
- 16- Mas de Pinyero Sud (Ea16)
- 17- Barranc del Mas de Serra (Ea17)
- 18- Les Argiles (Ea18)
- 19- Barranc de les Bruixes (Ea19)
- 20- Partida del Vila-sec (Ea20)
- 21- Mas d'en Burguet (Ea21)
- 22- Mas de Gassol (Ea22)

Art. 21 Obres en espais d'expectativa arqueològica

Qualsevol obra que afecti al subsòl, en un carrer o en una edificació que estiguin inclosos en un àmbit definit com a espai d'expectativa arqueològica, es comunicarà al Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per a que en realitzi la supervisió.

Art. 22 Conceptes. Formes d'actuació

A efectes de normativa, els conceptes conservar, restaurar i utilitzar s'han d'interpretar de la següent forma:

Mantenir: És qualsevol de les activitats compreses en els conceptes conservació o restaurar, tal i com s'han definit anteriorment.

Recuperar: Es concreta en la restauració d'elements puntuals o específics d'un bé protegit.

Contorn: Conjunt de línies i de superfícies que determinen la forma del conjunt en general.

Relleu: Condicions geològiques del terreny sobre el qual s'ubica l'element o elements del conjunt.

Entorn: Condicions i característiques de l'àrea immediata i contigua al bé o espai a protegir.

Estètica: Paràmetres físics, estètics i psicològics que caracteritzen l'indret.

Funcionalitat.

Amb tots aquests paràmetres, es defineixen les següents formes d'actuació en els elements naturals:

Conservació: S'entén per conservació tota iniciativa que contribueixi al manteniment del bon estat de l'element així com el manteniment de les condicions de naturalitat de l'entorn

Restauració: S'entén per restauració tota iniciativa que contribueixi a millorar la qualitat de l'objecte o element.

Utilització: S'entén per utilització tota iniciativa que fomenti la divulgació científica i educacional i obligui a l'adequació de l'entorn per aquest fi.

Art. 23 Consideracions generals

RESPECTE ALS MOLINS I CANALITZACIONS, CONJUNTS ARQUITECTÒNICS I CONSTRUCCIONS D'INTERÈS HISTÒRIC, BÉNS I ESPAIS D'INTERÈS ETNOLÒGIC

1. Són preferents la conservació, la consolidació i la restauració i en cap cas es permetran obres que suposin un canvi en les característiques tipològiques i essencials del bé catalogat.

2. En el cas de rehabilitació o reutilització, es respectaran els elements protegits i les obres s'atendran a les condicions de protecció establertes en les fitxes particulars.

3. En qualsevol cas, les obres d'intervenció en els béns immobles respectaran les condicions ambientals, arquitectòniques i característiques del lloc o del seu entorn immediat. Totes aquestes obres o intervencions estaran orientades a restituir la seva configuració arquitectònica original o característica.

4. Els propietaris dels béns inclosos en el present catàleg són obligats a conservar-los en bon estat. L'Ajuntament podrà ordenar d'ofici o a instància de qualsevol interessat, l'execució de les obres necessàries per a la conservació en les òptimes condicions quan els seus propietaris no en tinguin cura.

5. En els elements vinculats als recursos hídrics (fonts) no s'admet cap actuació que pugui malmetre o degradar les seves característiques essencials, el seu entorn i la qualitat de les aigües. En conseqüència, resten prohibides les moviments de terres o actuacions que puguin produir alteració del curs de les aigües o de la seva qualitat. Per altre banda, totes les obres, plantacions i altres actuacions que es puguin autoritzar, aniran destinades a millorar o adequar les àrees contingudes en l'indret.

RESPECTE A LES COMUNITATS VEGETALS, BÉNS I ESPAIS D'INTERÈS GEOLÒGIC I CIENTÍFIC

1. No s'admetran actuacions que n'alterin la seva morfologia, ni pèrdua dels seus valors naturals i/o mediambientals. No s'admetran actuacions ni activitats que impliquin incompatibilitats o pèrdua dels valors especialment protegits. En conseqüència, resten prohibits els moviments de terres (excepte quan resultin necessaris pel recondicionament), les activitats extractives en general, les noves construccions, l'acampada i la pastura.

2. Resta prohibit efectuar accions sobre el medi físic o biològic. A aquest efecte, resta prohibit efectuar abocaments directes o indirectes que contaminin les aigües, acumular residus sòlids, runes o substàncies que representin un perill de contaminació de les aigües o degradació del seu entorn.

3. Resten protegits expressament els microorganismes, la vegetació i la fauna. En conseqüència no es permetrà cap actuació susceptible d'originar la degradació, el deteriorament o la pèrdua dels ecosistemes.

4. En general, es preservarà, mantindrà i millorarà la comunitat vegetal característica i els sòls per evitar l'erosió i la pèrdua de llur qualitat. No es permetran transformacions que puguin donar lloc a canvis irreversibles de la naturalesa del bé o espai a protegir.

INTERPRETACIÓ DE LES FITXES MOLINS, CANALITZACIONS, EDIFICIS O CONJUNTS ARQUITECTÒNICS I BÉNS I ESPAIS D'INTERÈS ETNOLÒGIC

Art. 24 Formes d'actuació

A efectes normatius, es defineixen les següents formes d'actuació en els elements naturals:

Conservació Natural : S'entén per conservació natural tota iniciativa que contribueixi al manteniment del bon estat de l'objecte o exemplar així com el manteniment de les condicions de naturalitat de l'entorn, impedint qualsevol iniciativa que pogués provocar un efecte perjudicial a l'exemplar o el seu entorn.

Restauració Natural : S'entén per restauració natural tota iniciativa que contribueixi a millorar la qualitat de l'objecte o exemplar.

Art. 25 Conceptes i definicions

Mantenir : És qualsevol de les activitats compreses en els conceptes conservació natural o restauració natural.

Recuperar : Es concreta en la restauració d'elements puntuals o específics d'un bé protegit.

Contorn : Conjunt de línies i de superfícies de la part aèria i visible de l'arbre. Inclou el tronc, inclosa l'escorça i les ramificacions que configuren la capçada.

Forma : Conjunt de línies i de superfícies que determinen la forma del conjunt en general.

Entorn : Condicions i característiques físiques, estètiques i paisatgístiques de l'àrea immediata i contigua al bé o espai natural.

Estètica : Combinació dels paràmetres físics, estètics i psicològics que donen expressió al bé o espai.

Integració : Adequació del bé o espai a l'entorn on s'ubica.